

Vrijwilligerswerk in coronatijd

2

Interview met burgemeester

4

Begroting 2021-2024

5

Week tegen Eenzaamheid

11

Contact	2
Ombudsman	3
Gemeenteraad	6
Schone energie in een groene stad	9
Mantelzorg	10
Agenda	12

Op drukke plekken kom je borden en belijning tegen als geheugensteun voor de coronamaatregelen. Ze herinneren aan de afstand van 1,5 meter en de looprichting. VALERIE KUYPERS

Meer maatregelen tegen corona

Ook in Den Haag raken steeds meer mensen besmet met het coronavirus. Sinds 20 september gelden er extra regels in steden en regio's met veel besmettingen, zoals Den Haag.

■ De nieuwe regels voor Den Haag komen bij de maatregelen voor het hele land zoals 1,5 meter afstand houden, regelmatig handen wassen

en in uw elleboog niezen of hoesten. De extra regels zijn:

- Een verbod op gezelschappen van meer dan 50 personen (bijvoorbeeld feesten en borrels).
- Meldplicht voor samenkomsten van meer dan 50 personen (bijvoorbeeld een sportwedstrijd met publiek).
- Bij hotels, restaurants en cafés mogen mensen tot 12 uur 's nachts

naar binnen. De muziek gaat om 12 uur 's nachts uit en de bedrijven moeten om 1.00 uur dicht. Handhavers controleren dit.

Speciale openingstijden

Daarnaast neemt de Veiligheidsregio Haaglanden extra maatregelen. Zo hebben bibliotheken en zwembaden speciale openingstijden voor kwetsbare mensen. De gemeente

praat met groepen mensen die meer kans hebben om besmet te raken. Let op: De situatie rond het coronavirus verandert voortdurend. De maatregelen veranderen mee. Kijk voor de meest actuele informatie op www.denhaag.nl/corona.

Meer informatie? denhaag.nl/corona

Anne Mulder nieuwe wethouder

■ In de raadsvergadering van 17 september is Anne Mulder (VVD) geïnstalleerd als nieuwe wethouder van Den Haag. Zijn portefeuille is Financiën, Stadsontwikkeling en stadsdeel Scheveningen. Anne Mulder is de opvolger van Boudewijn Revis die directeur terreinbeheer en ontwikkeling wordt bij Staatsbosbeheer.

Meer informatie? denhaag.nl/college

Proef met 'digitaal ambassadeurs' in vijf Haagse wijken

■ Steeds meer mensen zijn slachtoffer van cybercriminaliteit. Bijvoorbeeld hacking, phishing en WhatsApp-fraude. De gemeente en de politie-eenheid Den Haag willen bewoners en ondernemers informeren hoe zij zich hiertegen kunnen beschermen. Als digitaal ambassadeur kunt u hierbij helpen. In de volgende wijken start binnenkort een proef met 'digitaal ambassadeurs': Morgenweide, Wateringse Veld, Bohemen en Meer en Bos, Leyenburg en

bedrijventerrein Zichtenburg-Kerketuinen-Dekkershoek. Wilt u meedenken over de digitale weerbaarheid en veiligheid in de stad en in uw buurt? Meld u dan aan als digitaal ambassadeur. De community manager neemt contact met u op over het vervolg. Stuur een e-mail naar digitaalambassadeur@denhaag.nl.

Meer informatie? denhaag.nl/actueel

DenHaag.nl uitgelicht

Actuele informatie over het coronavirus in Den Haag? Kijk op denhaag.nl/corona.

Informatie over coronaregelingen voor ondernemers? Kijk op denhaag.nl/coronavirusondernemers.

Vrijwilligersprijzen Lieselot van Mierlo was in 2019 een van de winnaars. Wie winnen er dit jaar?

Surfkids dol op hun vrijwilligers

Zelfs uit Wageningen en Amersfoort komen kinderen naar Scheveningen om mee te doen aan Surf & Durf. Voor ieder kind is er een vrijwilliger, een surfplank en een wetsuit. Als ze na een uur uit zee komen, durven ze weer net iets meer.

Uitslapen is er niet bij. Al vroeg is Lieselot van Mierlo (24) op zondagmorgen actief op het strand. Ze is locatiemanager van Surf & Durf Scheveningen. Vrijwilligers, ouders en kinderen druppelen vanaf half tien binnen bij surfclub Hart Beach. Na een warming-up gaan ze richting zee. En dan is het lekker bewegen, plezier maken en surftrucjes leren. Rijden ouders alleen daarvoor soms wel honderd kilometer naar de kust?

'Nee,' zegt Lieselot. 'We geven surftherapie. De kinderen hebben allemaal een rugzakje. Wat dat is, doet er niet toe. Het gevolg is wel dat ze weinig zelfvertrouwen hebben en een laag zelfbeeld. Ze zitten niet lekker in hun vel en dat werkt door op school en thuis. Sport en bewegen is een middel om steviger op eigen benen te komen staan. Als je in balans blijft op een surfplank, dan raak je de rest van de week minder snel uit balans. De therapie bestaat uit vijf sessies. Vooraf praten we met de kinderen afzonderlijk over wat ze willen bereiken. Ze komen met een doel, maar lol maken is net zo belangrijk.'

'Wind, zand en zee geven een enorm vrij gevoel'

Lieselot van Mierlo: 'Kinderen durven dingen waar ze zelf verbaasd van staan. Dat is geweldig om te zien. Ze groeien op de golven.' HENRIËTTE GUEST

De topvrijwilligers van 2020

Vrijwilligers zijn actiever dan ooit. Vrijwilligers bedachten creatieve oplossingen om activiteiten in deze coronatijd toch door te laten gaan. Er zijn nieuwe initiatieven ontstaan en veel nieuwe vrijwilligers melden zich. Op 11 december reikt de gemeente de Haagse Vrijwilligersprijzen 2020 uit. Een jury kiest uit alle genomineerde kandidaten winnaars in vijf categorieën. Nog tot 15 oktober kun je een vrijwilliger, vrijwilligersteam of organisatie nomineren. Wie verdient dit jaar een extra blijk van waardering?

 Meer informatie?
denhaagdoet.nl/
haagse-vrijwilligersprijzen
info@pepdenhaag.nl

Sores wegsurfen

Terwijl vrijwilligers met de kinderen in zee zijn, kijken ouders toe. Moeder Meike vertelt dat ze bij zoon Tije (8) al na een paar surfsessies kleine veranderingen ziet: 'Hij durft meer en is minder snel uit het veld geslagen. Op maandag kijkt hij al uit naar de zondag. Dit is echt iets speciaal van hem. Surfen is best stoer en niemand doet het op school. De therapie past bij Tije: niet praten maar doen. Het is een leuke groep. De kinderen zijn dol op de vrijwilligers.'

Lieselot was vorig jaar een van de vijf winnaars van de Haagse Vrijwilligersprijs 2019. Collega's hadden haar voorgedragen. Zelf wist ze van niets, tot vlak voor de feestelijke uitreiking. 'Hartstikke leuk allemaal. Maar ik doe echt niet veel meer dan de anderen. Het was wel fijn om aan een volle zaal te kunnen vertellen

over Surf & Durf. En ook leuk om verhalen van andere winnaars te horen. Wat gebeurt er veel.'

Stichting Surf & Durf bestaat vijf jaar. Buiten Scheveningen wordt de therapie ook in Domburg aangeboden. 'Onze vrijwilligers hebben allemaal een professionele opleiding gevolgd tot psychomotorisch therapeut. Wij gebruiken sport en spel als therapeutisch middel. Surfen leent zich daar goed voor. Hier aan zee ben je in zo'n andere wereld. Wind, zand en zee geven een enorm vrij gevoel. Je surft je sores weg. Kinderen durven dingen waar ze zelf verbaasd van staan. Dat is geweldig om te zien. Ze groeien op de golven.'

 Meer informatie?
surfendurf.com

Contact met de gemeente

E-mail: www.denhaag.nl/contact
Telefoon: 14070 (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 17.00 uur)
Chatten: www.denhaag.nl/contact
(zelfde tijden als telefoon)
Balie: Den Haag Informatie @entrum in Atrium stadhuis
(maandag t/m vrijdag 8.30 tot 16.30 uur)
Post: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag
Sociale media: twitter.com/gemeentedenhaag,
facebook.com/gemeenteDH,
instagram.com/gemeentedenhaag
Gemeenteberichten: Officiële publicaties van de gemeente vindt u op www.overuwbuurt.overheid.nl

Stadsdeelkantoren

Centrum/Stadhuis, Spui 70, 2511 BT Den Haag
Escamp, Leyweg 813, 2545 HA Den Haag
Haagse Hout, Loudonstraat 95, 2593 RV Den Haag
Laak, Slachthuisplein 25, 2521 EC Den Haag
Leidschenveen-Ypenburg, Brigantijnlaan 303,
2496 ZT Den Haag
Loosduinen, Kleine Keizer 10, 2553 CV Den Haag
Scheveningen, Scheveningseweg 303,
2584 AA Den Haag
Segbroek, Fahrenheitstraat 190, 2561 EH Den Haag
Openingstijden: www.denhaag.nl/stadsdeelkantoren
Telefoon: 14070

Colofon

De Stadskrant verschijnt elke vier weken
De volgende Stadskrant verschijnt op: 28 oktober
Uitgave: Gemeente Den Haag, Spui 70,
Postbus 12600, 2500 DL Den Haag
telefoon (070) 353 26 30
E-mail: stadskrant@denhaag.nl
Eindredactie: Corinne Leopold
Met bijdragen van: Hans Oerlemans
Klachten bezorging: www.denhaag.nl/stadskrant
Productie: Gemeente Den Haag, IDC
Reacties: Mail uw reactie naar stadskrant@denhaag.nl
of bel (070) 353 26 30

Plan voor twee woontorens naast station Den Haag Centraal

Er is een plan om naast station Den Haag Centraal en de Hoftoren een gebouw met twee woontorens van 180 meter hoog te bouwen. In het gebouw is ook ruimte voor kantoren. De gemeente wil onder voorwaarden aan de bouw meewerken.

■ Het nieuwe gebouw komt aan de Bezuidenhoutseweg, tussen de Rijnstraat en de Oranjevliet. De eigenaren van deze 'Bellevue-locatie' (PATRIZIA, Staedion en Downtown Developers) hebben een plan gemaakt voor nieuwbouw op deze plek. In de torens is ruimte voor 1200 appartementen, waarvan 30 procent sociale huur. In de rest van het gebouw is ruimte voor 28.000 m² kantoor en voorzieningen als fitness, een kinderopvang, een fietsenmaker en ontmoetingsplekken. Het gebouw krijgt een semipubliek atrium dat een verbinding vormt tussen het station en de binnenstad. Ook komt er een

Impressie van het nieuwe gebouw.

RIJNBOUTT ARCHITECTEN

openbaar toegankelijke groene binnentuin die aansluit op de tuin van de Hoftoren. De monumentale gevel van het pand aan de Bezuidenhoutseweg 3 wordt in de nieuwbouw opgenomen.

Den Haag groeit. Daardoor zijn er steeds meer woningen en kantoren nodig, maar de ruimte is beperkt. De gemeente wil vooral bouwen rondom de stations. De bouwplannen voor de Bellevue-locatie

sluiten hier goed op aan. De gemeente bepaalt onder welke voorwaarden mag worden gebouwd. Die voorwaarden komen te staan in een Planuitwerkingskader (PUK). Daarover beslist het college naar verwachting eind 2020. Daarna mogen de eigenaren de plannen tot in detail uitwerken.

 Meer informatie?
bellevue-denhaag.nl

Meer geld voor omruilregeling dieselauto's en brommers

Al meer dan 500 Hagenaars lieten dit jaar hun dieselauto, brommer of snorfiets slopen in ruil voor een tegoed. Daarom trekt de gemeente € 400.000 extra uit voor deze omruilregeling. Zo wordt de lucht in Den Haag schoner.

■ Inwoners die hun dieselauto laten slopen krijgen een tegoed van € 1.000,-. Het slopen van een brom- of snorfiets levert een tegoed op van € 400,-. Hagenaars met een

laag inkomen die in het bezit zijn van een Ooievaarspas krijgen € 750,- als ze hun brom- of snorfiets laten slopen.

Het tegoed kun je gebruiken voor een (elektrische) fiets, een elektrische brom- of snorfiets of een kaart voor reizen met het openbaar vervoer. Het tegoed op de OV-kaart kan ook worden gebruikt voor het huren van een deelauto en van OV-fietsen.

De regeling sluit aan op de staps-

gewijze uitbreiding van de milieuzones waar de meest vervuilende voertuigen worden geweerd. Wethouder Liesbeth van Tongeren (Duurzaamheid): 'Het succes van de regeling betekent dat steeds meer Hagenaars kiezen voor schonere alternatieven van vervoer. Dat is goed nieuws voor iedereen die last heeft van vieze lucht.'

 Meer informatie?
denhaag.nl/slooppremie

Honden weer welkom op strand

■ Van 1 oktober tot 15 mei zijn honden weer welkom op het strand. Ze mogen overal rondrennen en hoeven niet aan de lijn. U moet wel de hondenpoep opruimen. Neem daarom een schepje of zakje mee als u uw hond op het strand uitlaat. U kunt de hondenpoep weggooien in een gewone afvalbak. Ook bij het uitlaten van uw hond gelden de coronaregels.

 Meer informatie?
denhaag.nl/milieu

Bowlust krijgt weer een bibliotheek

Bowlust krijgt een nieuwe bibliotheek in wijkcentrum Bouwlust aan de Eekhoornrade. Dat is voor een belangrijk deel te danken aan de doortastendheid van wijkbewoner Kristen de Winter. Na de sluiting van de bibliotheek aan de Beresteinlaan begon zij een succesvolle handtekeningenactie voor een nieuwe bibliotheek. Volgend jaar is de nieuwe bibliotheek klaar. MARTIJN BEEKMAN

Ombudsman

Stilte na het zagen

Hagenaars zijn gehecht aan het groen in hun straat. Daarom doet het pijn als bomen gekapt gaan worden vanwege ouderdom, ziekte of welke reden dan ook. Mevrouw Z. maakt bezwaar tegen het plan van de gemeente om enkele bomen voor haar huis te kappen en te vervangen door jonge aanplant. Het bezwaar wordt echter ongegrond verklaard, waarna de bomen al snel worden omgezaagd. De stronken blijven zitten.

Dan gebeurt er lange tijd niets. Mevrouw informeert bij de gemeente naar de stand van zaken. Het antwoord helpt haar niet veel verder. De nieuwe aanplant is vertraagd, omdat de stronken nog niet zijn weggehaald. Dat laatste is geen nieuws. Dat ziet mevrouw elke dag als ze het huis uitgaat. Maar wat is de planning? Waarom duurt het zolang?

Een jaar na de kap is het eindelijk zover. Een groenbedrijf haalt de stronken en wortelresten weg en plant in nieuwe voedzame grond de lang verwachte jonge bomen. Mevrouw is blij dat het zover is. Toch dient ze alsnog een klacht in bij de ombudsman over de lange tijd tussen de kap en de aanplant (ruim een jaar).

Bovendien heeft de gemeente bewoners slecht geïnformeerd over de voortgang.

De ombudsman reconstrueert de gang van zaken. Uiteraard is het altijd mogelijk dat herplanting om verklaarbare redenen vertraging oploopt. Zeker bij een gevoelig onderwerp als bomenkap moet de gemeente bewoners tijdig en helder informeren over het hoe en waarom. Dat is hier niet gebeurd.

Bovendien heeft de gemeente bepalingen in de eigen kapvergunning overtreden. De aanplant had al negen maanden eerder klaar moeten zijn. Formeel was er daarom een nieuwe vergunning nodig. De ombudsman acht de klacht dan ook gegrond.

 De gemeentelijke ombudsman, mevrouw Stehouwer en de jeugdbondsman, mevrouw Nass behandelen klachten van burgers over de gemeente Den Haag en de Jeugdzorg.
Contact: Sint Jacobstraat 125, 2512 AN Den Haag
Telefoon: (070) 752 82 00
Website: ombudsman-denhaag.nl, jeugdbondsmandenhaag.nl
Spreekuur: woensdag van 13.00 tot 15.00 uur

Groot tuinafval gratis opgehaald

■ In het najaar gaan veel mensen in hun tuin aan de slag. Heeft u groot tuinafval zoals takken en struiken? Van 1 oktober tot en met 13 november haalt de gemeente het gratis op tijdens de takkenroute. Maak een afspraak via www.denhaag.nl/afval of via 14070. Van tuinafval wordt onder andere compost gemaakt.

 Meer informatie?
denhaag.nl/afval

Rijbewijzen langer geldig

■ Door de coronamaatregelen zijn de mogelijkheden om het rijbewijs te verlengen beperkt. Alle rijbewijzen die (zijn) verlopen tussen 1 februari en 1 december 2020 blijven daarom langer geldig. Voldoet u aan de voorwaarden? Dan kunt u negen maanden doorrijden binnen Europa, vanaf de datum dat het rijbewijs verloopt.

 Meer informatie?
denhaag.nl/rijbewijs

Sinds 1 juli is Jan van Zanen burgemeester van Den Haag. In zijn eerste drie maanden heeft hij de stad en de mensen al aardig leren kennen. Hoe heeft hij deze periode ervaren? En hoe ziet hij zijn rol als burgemeester?

‘Ik wil een burgemeester zijn van iedereen’

Het kwam voor veel mensen als een verrassing. Jan van Zanen, sinds 2014 burgemeester van Utrecht, stapte op 1 juli over naar Den Haag. Wat trok hem zo aan in onze stad? ‘Het is een kuststad. Een stad met grote verschillen tussen de verschillende wijken. En er was een vacature. Ik was helemaal verbonden met Utrecht. Maar ik was ook 58. Ik dacht: laat ik het gewoon proberen. Want zo’n kans krijg je maar één keer. Niemand snapte het. Want ik treed wel uit mijn comfortzone.’

Wat zijn voor u de belangrijkste verschillen tussen Den Haag en Utrecht?

‘De omvang is anders. De ligging is anders, net als de leeftijdsopbouw. De bevolking van Utrecht is gemiddeld jonger. Maar er zijn ook overeenkomsten zoals grootstedelijke problematiek. De verschillen in Den Haag tussen de wijken zijn groter. Aan de ene kant die enorme rijkdom. Aan de andere kant mensen die moeilijk kunnen rondkomen. Dat trok mij zeer aan. Ik ga me er voor inzetten als burgemeester een bijdrage te leveren aan het overbruggen van de scheidslijnen.’

Hoe ziet die bijdrage eruit?

‘Er te zijn, op zoek te gaan naar ongehoorde stemmen, relaties te leggen en nieuwe verbindingen aan te brengen. Ik wil een burgemeester zijn van iedereen. Het ene

Jan van Zanen

Jan van Zanen is geboren in 1961 en bracht zijn jeugd door in Edam-Volendam. Na het gymnasium voltooide hij in 1985 zijn rechtenstudie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam en aan Cornell Law School in Ithaca, New York, USA. Zijn dienstplicht vervulde hij als reserveofficier bij de Koninklijke Luchtmacht. Daarna werkte hij onder meer als bestuurs- en directie-secretaris bij een landelijke ondernemersvereniging. Vanaf 1990 was Van Zanen gemeenteraadslid in Utrecht. In 1998 werd hij wethouder. Van 2003 tot 2008 was hij landelijk voorzitter van de VVD. Van juli 2005 tot en met december 2013 was Van Zanen burgemeester van Amstelveen. 1 januari 2014 werd hij burgemeester van Utrecht. Sinds 3 juni 2015 is hij voorzitter van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en daarmee ook co-president van United Cities and Local Governments (UCLG). Sinds 1 juli 2020 is hij burgemeester van Den Haag.

Fotodagboek

Jan van Zanen houdt een fotodagboek bij waarin hij beschrijft wat hij zoal doet als burgemeester.

Meer informatie?
janvanzanen.denhaag.nl

Burgemeester Jan van Zanen op bezoek in de Vruchtenbuurt (boven) en Wateringse Veld (onder). ‘Ik ben al in alle stadsdelen geweest. Want ik kan niet over dossiers praten als ik de stad niet ken.’

MARTIJN BEEKMAN

moment praat ik met bewoners van de Schilderswijk. Het andere met de president-directeur van Shell. Dat kan allemaal in Den Haag. Daar zie ik voor mezelf een rol in. Mensen bemoedigen, aanmoedigen, vertrouwen geven. Laatst was er een explosie in de Goeverneurlaan. Ik was toevallig op wijkbezoek in Laak. Dan ga ik toch even kijken of ik iets kan betekenen.

Overlast op Scheveningen, rellen in de Schilderswijk, als burgemeester had u niet bepaald een rustige start in Den Haag. Hoe was dat voor u?

‘Het was inderdaad een vrij hardhandige inburgering. Maar overigens was de ontvangst - de coronacrisis in aanmerking nemend - hartverwarmend. Ik wil de stad leren kennen en de mensen. Dat is de grootste uitdaging. Het vak burgemeester zelve beoefen ik al enige tijd. Maar hoe gaat dat in Den Haag? In Utrecht was ik raadslid geweest en wethouder. Hier heb ik nog nooit gewoond. Ik woon nu tijdelijk in het oude centrum en ben op zoek naar een huis. Morgen ga ik officieel op werkbezoek naar Escamp. Maar informeel ben ik in alle stadsdelen al geweest. Meestal op de fiets.

Want ik kan niet over dossiers praten als ik de stad niet ken.’

Wat vindt u tot nu toe van Den Haag?

‘Ik vind Den Haag prachtig. Je weet wel dat Den Haag een mooie stad is. Maar als je er dan elke dag bent. Al dat groen. Neem het Zuiderpark. Dat is echt een schitterend park. En al die bouwstijlen hier. Daar word ik heel erg blij van. Elke ochtend even na zessen maak ik een wandeling door mijn buurt. Er zijn al mensen die mij herkennen. Bouwvakkers, hardlopers, schoonmakers, de meneer van de Spar. ‘Ha burgemeester,’ roepen ze dan.’

Hoe is het om in een nieuwe stad te beginnen midden in de coronatijd?

‘Corona is het ergst voor de mensen die er ziek van worden of een geliefde naaste betreuren. Natuurlijk is het voor mensen lastig altijd afstand te houden. Maar dat is afgeleid leed. Ik ben er heel trots op hoe we er de afgelopen maanden als Nederland in geslaagd zijn om het coronavirus onder controle te krijgen

Maakt u zich zorgen?

‘Ja, ik maak me zorgen. De versoepelingen hebben geleid tot

meer besmettingen. Maar ik maak me ook zorgen om andere effecten. Hoe komen we eruit? De economie, de samenleving. Iedereen snakt ernaar dat het voorbij is. Maar we zijn er nog niet. Ik roep iedereen op: houd afstand en volg de regels. Denk niet dat het je niet kan overkomen. Je moet er niet aan denken dat er weer een lockdown komt.’

Wat vindt u van de toenemende polarisatie?

‘De uitersten krijgen de meeste aandacht. Maar uiteindelijk hoop ik dat mildheid en redelijkheid overwinnen. We moeten gewoon volhouden en met elkaar het virus bestrijden. Laten we de versoepelingen die we zelf hebben verdiend vasthouden.’

U houdt een fotodagboek bij op internet. Hoe kwam u op dat idee?

‘Ik ben daarmee begonnen toen ik op 1 juli 2005 burgemeester van Amstelveen werd. Ik wil laten zien dat een burgemeester er niet alleen is op leuke en verdrietige momenten, maar dat het ook gewoon werk is. Dat het soms saai en taai is. En dat ik ook gewoon een mens ben die de was en de strijk doet.’

Het college wil de stad sterker maken voor de toekomst.

VALERIE KUYPERS

Ondanks de coronacrisis presenteerde het college van burgemeester en wethouders op 8 september een sluitende programmabegroting 2021–2024. Het college wil de stad sterker maken voor de toekomst en zoveel mogelijk doelen uit het coalitieakkoord uitvoeren.

Haagse begroting in teken coronacrisis

Dat is een grote uitdaging in deze coronatijd. Want aan de ene kant geeft de gemeente door de coronacrisis meer geld uit. Bijvoorbeeld aan extra uitkeringen of het anders indelen van openbare plekken. Aan de andere kant krijgt de gemeente minder geld binnen, bijvoorbeeld minder parkeergeld en belastingen. Het virus is bovendien nog niet weg. De sociale en economische gevolgen zijn nog niet volledig zichtbaar en zeker nog niet voorbij.

Coronabuffer

De gemeente heeft een coronabuffer van 81,5 miljoen euro gemaakt om de eerste effecten van de coronacrisis op te vangen. Deze wordt gevuld met geld van de gemeente en van het rijk. De gemeente haalt hiervoor een bedrag van 24,5 miljoen uit de algemene reserve. Natuurlijk is zo'n reserve bedoeld om moeilijke tijden zoals de coronacrisis zo goed mogelijk door te komen. Maar de gemeente loopt ook nog andere risico's. De

reserve is nu fors geslonken en bedraagt nog maar 24,5 miljoen euro. De algemene reserve moet zo snel mogelijk weer worden aangevuld zodat de stad tegen een stootje kan. Het college wil de reserve onder meer aanvullen door vastgoed van de gemeente te verkopen. De gemeente blijft het rijk erop wijzen dat extra steun belangrijk is.

Dit najaar komt het college met een sociaal-economisch herstelplan. De gemeente kijkt of projecten sneller kunnen worden gedaan om de economie te helpen herstellen. De gemeente gebruikt de opbrengst van de Eneco-verkoop om de stad te verbeteren. Verbeteringen waar Den Haag niet alleen vandaag iets aan heeft, maar juist voor lange tijd. Bijvoorbeeld betaalbare woningen, betere bereikbaarheid en de overstap naar schone energie. 'We leven in een tijd dat een enorme ramp de stad raakt,' zei wethouder Boudewijn Revis (Financiën) bij de presentatie van de begroting. 'Dan moet je niet stilstaan maar juist extra investeren.'

€ 673,7 miljoen Eneco-aandelen

Begin dit jaar heeft de gemeenteraad ingestemd met de verkoop van de Eneco-aandelen. De verkoopopbrengst bedroeg € 673,7 miljoen. Dit geld wordt ingezet voor duurzame verbeteringen in de stad:

- Betaalbaar wonen
- Duurzame mobiliteit
- Duurzaamheid en de overstap naar schone energie
- Betere kwaliteit van nieuwe wijken en sociale woningbouw
- Betere ICT binnen de gemeente

Meer informatie?
begroting.denhaag.nl

Plannen voor 2021

Duurzaamheid

- Leidschenveen-Ypenburg krijgt een afvalbrenngstation.
- Er komt een milieuzone voor de meest vervuilende dieselauto's.
- Er komen minimaal 400 laadpunten bij voor elektrische auto's.

Veiligheid

- In buurten met relatief veel inbraken, is de gemeente extra actief om inbraak te voorkomen. Zoals door het aanbrengen van extra sloten.
- Minimaal 10 keer per jaar is er een integrale handhavingsactie.
- De gemeente pakt ondermijning (vermenging onderwereld en bovenwereld) steviger aan onder meer in Scheveningen haven, de Weimarstraat en bij de Money Transfer Kantoren.

Cultuur en bibliotheek

- In 2021 is Amare klaar. Dit gebouw aan het Spuiplein wordt het nieuwe culturele hart van de stad en biedt onderdak aan het Nederlands Dans Theater, Koninklijk Conservatorium, Residentie Orkest en het Zuiderstrandtheater.
- De gemeente helpt beginnende Haagse kunstenaars en makers met subsidie. Het budget van de regeling is verdubbeld.
- Begin 2021 gaat de wijkbibliotheek in Bouwlust open.

Werk en inkomen

- Door de coronacrisis komen er meer mensen in de bijstand. De gemeente gaat meer mensen aan werk helpen.
- Den Haag krijgt een Zorgacademie waar mensen vanuit de bijstand een praktijkgerichte opleiding krijgen voor een baan in de zorg.
- Vanaf 1 juli 2021 wordt de gemeente verantwoordelijk voor de inburgering van nieuwkomers.

Zorg en welzijn

- Er komt een online platform voor inwoners, mantelzorgers en professionals waarop staat welke technologie beschikbaar is voor ondersteuning thuis.
- In drie nieuwe wijken start de campagne 'Eerste hulp bij eenzaamheid'.
- Er komen blindengeleidelijnen van tram en bushaltes naar stadhuis en stadsdeelkantoren.

Buitenruimte

- De historische singel bij het Piet Heinplein komt terug.
- Er komt een haventje aan de Koekamp.
- De gemeente geeft gratis bomen aan bewoners voor hun eigen tuin.

Sport

- Loosduinen krijgt een nieuwe sporthal.
- Gemeentelijke sportaccommodaties worden duurzamer.
- Vanwege de coronacrisis konden de Invictus Games, de Special Olympics Nationale Spelen en het Olympic Festival in 2020 niet doorgaan. Waarschijnlijk worden ze een jaar verschoven naar 2021.

Economie

- Het Living Lab Scheveningen op de Noordboulevard en het Zwarte Pad krijgt in 2021 meer toepassingen op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid. Ook innovatieve ideeën van buurtbewoners worden hier uitgewerkt en waar mogelijk in praktijk gebracht.
- De winkelgebieden Loosduinse Hoofdplein en Scheveningen Dorp/Badhuisstraat krijgen een opknapbeurt.
- Den Haag werkt wereldwijd samen met 99 andere steden. Zij wisselen uit hoe steden sterker uit de coronacrisis kunnen komen.

Mobiliteit

- In 2021 worden de werkzaamheden aan tramlijn 1 afgerond. De route is dan geschikt voor de nieuwe lage vloertrams.
- De gemeente werkt aan plannen om de resterende delen van de tramlijnen 6, 12 en 16 geschikt te maken voor de nieuwe trams.
- In de Binckhorst komen veel nieuwe woningen, bedrijven en voorzieningen. Daarom komt er beter openbaar vervoer en nieuwe fietsroutes.

Stadsontwikkeling en wonen

- Op het Koningin Julianaplein bij station Den Haag Centraal begint de bouw van twee woontorens van ongeveer 90 meter hoog.
- In september begint de renovatie van het Binnenhof.
- In het najaar start de aanleg van een ongelijkvloerse kruising Zwolsestraat/Gevers Deynootweg

Stadsdelen

- In plaats van de huidige wijkprogramma's krijgen wijken een wijkagenda.
- De gemeente gaat door met de wijkbudgetten.
- In Den Haag Zuidwest komt meer kleinschalige bedrijfsruimte.

Fracties reageren op begroting

Op 8 september presenteerde het college van burgemeester en wethouders de programma-begroting 2021–2024. Op dinsdag 3 en woensdag 4 november bespreekt de gemeenteraad de begroting. In dit overzicht reageren de fracties op de begroting.

 Meer informatie?
denhaag.nl/gemeenteraad

Richard de Mos:
Den Haag First, juist nu

Het Rijk bezuinigt te veel. Op zorg, veiligheid en sociale voorzieningen.

Als het Rijk niet bijspringt moet de gemeente in G-4 verband zodanig de druk opvoeren. Desnoods de taken teruggeven aan het Rijk. Met een softe wethouder van Groenlinkshuize die gemarineerd is in politieke correctheid gaat het college er niet in slagen om mensen uit de bijstand te helpen. Per saldo komen er per jaar 10.000 mensen uit het buitenland bij. Het is tijd om de bewoners op één te zetten: Den Haag First. Jan Modaal wordt telkens vergeten en mag de prijs betalen. Juist deze mensen hebben een overheid nodig die naar ze omkijkt. Den Haag moet wars zijn van een bestuur dat van bovenaf alles beslist, maar mensen zoveel mogelijk zelf laten beslissen. Ons voorstel is een burgerjury, die een afspiegeling vormt van de Haagse samenleving. En een burgerbegroting, er moet veel meer geluisterd worden naar onze stad.

Frans de Graaf:
Een begroting in evenwicht

De Haagse VVD is tevreden met het feit dat, ondanks de financiële gevolgen van de coronacrisis, het college een evenwichtige begroting presenteert. Deze crisis is ook van grote invloed op de financiële positie van de gemeente en het is goed te zien dat zij hiervoor zelf haar verantwoordelijkheid neemt en deze niet doorschuift naar onze inwoners. Ook zijn we blij dat de aangekondigde bezuinigingen op de economie voor 2021 worden teruggedraaid. Juist nu hebben we geld nodig voor het herstel en de groei van onze economie. Nu investeren betekent dat we banen behouden en er daar waar mogelijk, banen gecreëerd kunnen worden. Om de Haagse werkgelegenheid op peil te houden is het echter ook nodig om zoveel mogelijk investeringen naar voren te halen. Met deze begroting zet het college een stap, maar we wachten ook met smart op de start van bijvoorbeeld de aanleg van het Telderstracé.

Hanneke van der Werf:
Crisis aanpakken, kansen grijpen

De coronacrisis heeft Den Haag hard geraakt. De grote vraag is hoe we deze crisis goed uitkomen. De nieuwe begroting zet niet alleen stappen om Den Haag uit de crisis te helpen, maar zet ook stappen voor het Den Haag van ná de coronacrisis. Er komt een sociaaleconomisch herstelplan bovenop het normale economische budget. Investeren worden naar voren gehaald zodat de economie blijft draaien en de mensen blijven werken. We gaan door met vergroenen, we versterken het onderwijs met extra leraren en we maken van onze stad een echte fietsstad. Een begroting gaat niet alleen over wat je uitgeeft, maar ook wat je binnenkrijgt. Het Rijk, onze belangrijkste inkomensbron, is te karig. Zonder extra steun gaan we het echt lastig krijgen. In tijden van crisis proberen we er samen uit te komen. Geen politieke spelletjes dus, maar samenwerken aan een mooie toekomst voor Den Haag na de coronacrisis.

Arjen Kapteijns:
Basis voor sociaal en duurzaam herstel

Deze begroting vormt wat de fractie van GroenLinks betreft een gedegen basis om de huidige crisis het hoofd te bieden. Het college is bereid extra geld uit te geven, waarbij de nadruk ligt op het versneld in gang zetten van duurzame en sociale investeringen. Zo zet het gemeentebestuur het geld dat is vrijgekomen bij de verkoop van Eneco in om de energietransitie in Den Haag te versnellen, wat direct banen oplevert. Ook gaat het college door met het verbeteren van de daklozenopvang die in deze tijd extra onder druk komt te staan. Daarnaast is er meer geld vrijgekomen voor dierenwelzijn en zet het college zich in voor het vroegtijdig signaleren van schuldproblematiek en mentale problemen. De begroting zet daarmee de toon voor een sociaal en duurzaam herstel.

Kavish Partiman:
Een nieuw evenwicht

Deze vreemde tijd houdt ons een spiegel voor. Laten we eerlijk in die spiegel kijken om samen met onze inwoners na te denken over wat van waarde is. We willen als CDA op zoek gaan naar een nieuw evenwicht tussen markt, overheid en samenleving. Markt en overheid zouden weer meer ten dienste moeten staan van die sterke Haagse samenleving. Dit betekent een overheid waarop je kunt vertrouwen en een overheid als krachtig schild. Het is daarom tijd voor volkshuisvesting. Ook moeten we bij het bouwen van huizen beter gaan nadenken over ruimte voor groen, sport en ontmoeting. Bij duurzaamheid willen we geen experimenten met alternatieve vormen van warmte, maar echte stappen op weg naar een duurzame stad, zoals het isoleren van de woningvoorraad. Laten we bovendien ook na deze crisis opnieuw onze financiële reserves opbouwen, zodat we net als nu in moeilijker tijden onze inwoners kunnen helpen.

Mikal Tseggai:
Eerlijk & sociaal door de crisis

Den Haag gaat door een ongekend moeilijke tijd. Door de coronacrisis leven veel Hagenaars en Hagenezen in onzekerheid, verliezen ze hun perspectief en dreigen ze kopje onder te gaan. Daarom moeten we juist nu alles op alles zetten om verder te bouwen aan een eerlijke en sociale stad. Waar iedereen een fatsoenlijke woning en goed werk kan vinden, waar ieder kind een eerlijke kans heeft op goed onderwijs en waar onze ouderen de zorg krijgen die ze verdienen. Als je wind tegenhebt, moet je harder gaan trappen. Het is daarom belangrijk dat er geïnvesteerd wordt om Den Haag draaiende en iedereen aan het werk te houden. Met deze begroting doen we dat en zetten we de juiste stappen om Den Haag en alle bewoners eerlijk en sociaal door de crisis te loodsen.

Joris Wijsmuller:
Stop racisme en kom in actie

Voor het indammen van corona zijn extra maatregelen nodig. Ook voor de aanpak van woningnood, de energietransitie en de vele integriteitskwesaties moet er echt meer gebeuren. Daarnaast vragen wij nadrukkelijk aandacht voor de Black Lives Matter-beweging, een nieuwe generatie die wereldwijd een vuist maakt tegen racisme. Koning Willem-Alexander zei in zijn Troonrede over institutioneel racisme in Nederland dat 'de invloed van huidskleur op iemands kansen een wezenlijke bedreiging is voor de kwaliteit van de rechtsstaat' en 'in ons land iemands huidskleur of naam nog steeds teveel bepalend is voor iemands kansen. Dat is onaanvaardbaar.' Waarom horen we de wethouder niet in het racisme-debat en wachten we al twee jaar op de nieuwe anti-discriminatie-nota? De Haagse Stads-partij wil een actievare en integrale aanpak van het stadsbestuur om racisme op alle terreinen tegen te gaan.

Robert Barker:
Klimaatbeleid moddert voort

De aarde warmt op, diersoorten sterven bij bosjes uit en de coronacrisis ontwricht onze samenleving. De gemeente doet echter weinig om deze crisis aan te pakken. Terwijl de spaarpot van de gemeente wordt leeggeroofd, pakt het stadsbestuur de klimaatcrisis niet aan. De duurzaamheidsplannen van het college zijn nog steeds nagenoeg hetzelfde als tien jaar geleden. Zo stelt de gemeente geen duidelijke doelen en houdt ze zich vooral bezig met een enorme vervuulende warmtepijp naar de Rotterdamse vervuulende industrie. Het beter isoleren van huizen en het vergroenen van wijken krijgt geen vorm. De Partij voor de Dieren is daarom met eigen voorstellen gekomen om de stad te vergroenen. Zo nemen ambtenaren naar Londen en Berlijn door ons aangenomen voorstel de trein en zijn we met een plan gekomen om pleinen en daken te vergroenen. Zo dragen we bij aan een leefbaar en duurzaam Den Haag.

Karen Gerbrands:
Foute keuzes, Hagenees vergeten

De belangen van onze stad worden verkwanseld door een bestuur dat er alleen nog is voor de migranten, werklozen en kunstbobo's. Daardoor wordt Den Haag steeds meer een verloederde stad waar vrouwen niet meer veilig over de boulevard kunnen lopen en waar daklozen zich wassen in fonteinen. Waar iedereen zijn huisvuil op straat dumpt en waar je niet meer kan winkelen zonder bedelaars in je kielzog. Een stad waar op de zorg voor onze ouderen en zieken wordt bezuinigd en waar alleen beroepswerklozen en expats nog een huis kunnen krijgen. Een stad waar zwarte piet is verboden maar waar de As Soennah moskee open blijft. En bovenop alle ellende die dit college over onze stad uitstort en afroept hebben we ook nog te maken met een economische coronacrisis. Maar Den Haag heeft bijna 700 miljoen Enecogeld in kas. Gebruik dat geld niet voor duurzaamheid maar om de stad uit het slop te trekken.

Tahsin Çetinkaya:
Welke begroting?

De coronacrisis raakt alle vlakken van onze samenleving. Veel ondernemers dreigen failliet te raken en mensen met een minimuminkomen krijgen het lastiger dan dat ze het al hadden. Met name de bewoners van achtergestelde wijken zijn hier de dupe van. Ze verwachten dat de gemeente anticipeert en met concrete plannen komt om deze economische ravage op te ruimen. Waar elders in Europa de huren worden bevroren, hebben wij in Den Haag te maken met een record aan huurverhogingen. We weten nog niet met alle zekerheid of de kas voldoende is om de gevolgen van deze crisis op te lossen, maar kiezen er niet voor om een deel van de inkomsten van de verkoop van Eneco aandelen, dat maar liefst 675 miljoen euro heeft opgeleverd, hiervoor te gebruiken. Ik vraag me soms af: kunnen we het nog moeilijker maken voor onze Hagenaars?

Pieter Grinwis:
Hoe verder na de coronaklap?

Er ligt een sluitende begroting 2021-2024. Op papier. En papier is gelduldg. De praktijk is dat de coronacrisis nog maar net begonnen is. En dat de echte klap, sociaal en financieel, nog moet komen. Sociaal in oplopende (onderwijs)achterstanden, werkloosheid en eenzaamheid. Financieel, omdat er maar iets hoeft te gebeuren of de resterende buffer verdampt; de algemene reserve is met 24,5 mln 72 mln te laag. Zonder hulp van het Rijk gaat dit niet goed. Tegelijk moeten we het geld dat we hebben slim inzetten. Wat ligt bijvoorbeeld meer voor de hand dan een deel van de Eneco-opbrengst te gebruiken om werkloze jongeren met gouden handen snel op te leiden en aan het werk te krijgen in het grootschalig isoleren van huizen? Wat betreft de ChristenUnie/SGP dé kans voor de wethouder duurzaamheid om dé beste wethouder werkgelegenheid ever te worden én tegelijk toenemende ongelijkheid te bestrijden.

Lesley Arp:
Den Haag gaat bijna kopje onder

Door de coronacrisis raakt de spaarpot van de gemeente in een rap tempo leeg. Ik vrees echter dat de ergste klap nog moet komen. De gemeente heeft al te weinig geld voor haar wettelijke taken, zoals de ouderen- en jeugdzorg. Daar komen de gevolgen van de coronacrisis nog bij. Als het Rijk niet over de brug komt met een flinke reddingsboei, houdt onze stad het hoofd niet meer boven water. Deze crisis dwingt het stadsbestuur om kritischer te kijken naar haar eigen plannen: bijvoorbeeld voor de opbrengsten van de Eneco-verkoop. Wat de SP betreft investeren we nu in zekerheid en perspectief voor inwoners die het hardst geraakt worden door de crisis.

Adeel Mahmood:
Wees sociaal, investeer sociaal

We zitten als land en stad al meer dan zes maanden in de knoop van corona. Het is de grootste crisis die we meemaken na oorlogstijd. In de begroting van 2021 zien we dat ook terug en dat maakt niemand blij. Dat betekent keuzes maken. Keuzes die ervoor zorgen dat ook de meest kwetsbaren door de crisis heen komen. Er zijn grote onderwijsachterstanden, er groeit een generatie op zonder uitzicht op goede en betaalbare woonvoorzieningen en de kwaliteit van de openbare ruimte loopt in veel wijken ver achter. De tijd dwingt ons om prioriteiten te stellen. We moeten voorkomen dat er nog grotere verschillen ontstaan op het gebied van leefbaarheid en gezondheid. Belast de schouder niet zwaarder dan onze stadsgenoten aankunnen. Niet de economische waarde, maar de waardigheid van het leven dient centraal te staan.

Frans Hoijnc van Papendrecht:
Niet bezuinigen op ouderenbeleid

Ook in de stad Den Haag slaat het coronavirus hard toe in het dagelijks leven. De gezondheid van mensen wordt bedreigd en hun bestaanszekerheid. De Partij voor de Toekomst vraagt daarbij speciale aandacht voor de positie van ouderen, die relatief zwaar worden getroffen. Hun gezondheid is extra kwetsbaar en ook economisch hebben velen van hen, die zelfstandig wonen en die nog niet met pensioen zijn, het moeilijk. Om maar te zwijgen over de nog ouderen en hulpbehoevenden, vaak alleenstaanden, die wonen in zorginstellingen. De meesten kennen de schrijnende beelden wel, van familie op straat, zwaaiend en kusjes toewerpend naar oma en/of opa achter het raam van het verzorgingshuis, waar zij niemand mochten ontvangen. De Partij voor de Toekomst maakt zich er politiek sterk voor om de zorg en aandacht voor ouderen zoveel mogelijk te ontzien. Niet op bezuinigen.

Arnoud van Doorn:
Weg met de onzinsubsidies

Ook voor komend jaar heeft de gemeente weer miljoenen euro's gereserveerd voor onzinsubsidies, waar grote spelers in de stad van profiteren. Deze subsidies worden verstrekt om allerlei niet werkende activiteiten te ondersteunen in wijken als de Schilderswijk en Transvaal. We hebben afgelopen zomer gezien, dat er maar weinig voor nodig is om de vreselijke rellen in de Schilderswijk te ontkenen. Jaren van totaal gefaald beleid, waarbij werd gestrooid met miljoenen aan subsidies richting allerlei welzijnsorganisaties, zijn hier debet aan. Wat de Partij van de Eenheid betreft is het nu eens tijd om te stoppen met het weggegooid van geld en alleen nog maar eigen initiatieven vanuit burgers en ondernemers in de wijken te ondersteunen. Doeltreffend en meetbaar.

Subsidie voor schone energie

Heeft u plannen om uw woning gedeeltelijk of geheel van het aardgas af te halen? Dan kunt u subsidie krijgen van de gemeente.

■ Woningeigenaren kunnen tot € 500 subsidie ontvangen als ze overstappen van koken op gas naar inductie en tot € 4500 als ze de woning gaan verwarmen met een duurzaam alternatief voor gas, zoals een warmtepomp of een warmtenet.

Maximaal 50% van de kosten
U kunt ook voor allebei subsidie aanvragen. U krijgt maximaal 50% van uw kosten vergoed. Heeft u bijvoorbeeld € 8000 aan de werkzaamheden uitgegeven? Dan kunt u maximaal € 4000 subsidie krijgen. Daarbovenop kunnen VVE's die gezamenlijk de stap zetten nog

eens maximaal € 5000 ontvangen. De bedragen die u ontvangt zijn onder andere afhankelijk van de daadwerkelijk gemaakte kosten en of de woning in een wijk ligt waar al een warmtenet is.

Gemeente helpt mee om woning van het aardgas af te halen

Vorbereid op toekomst
De gemeente heeft tot eind van dit jaar € 250.000 gereserveerd voor deze subsidieregeling. Wethouder Liesbeth van Tongeren: 'Steeds meer Hagenaars willen een schoner

alternatief voor gas. Dat is logisch, want met alternatieven ben je voorbereid op de toekomst, zorg je voor minder CO2 uitstoot en koken op inductie zorgt ook nog eens voor schonere lucht in huis. Om voorlopers een laatste steuntje in de rug te geven hebben we deze subsidieregeling in het leven geroepen.'

Groene daken
Naast deze regeling bestaat al een subsidie voor groene daken en daken vloerisolatie van woningen. Door deze financiële prikkels hoopt het college woningeigenaren te stimuleren om hun woning stap voor stap duurzamer te maken en daarmee de energietransitie in Den Haag te versnellen.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl

Het Haags Gemeentearchief roept de hulp in van de inwoners. SANDRA UITTENBOGAART

Gemeentearchief zoekt coronaherinneringen

Om de herinneringen aan de coronaperiode in Den Haag ook voor de toekomst te bewaren, roept het Haags Gemeentearchief de hulp in van de inwoners van de stad. Wat mag er volgens u zeker niet ontbreken?

■ Na maanden van coronamaatregelen begint het soms al bijna als normaal te voelen. Toch is het zeker geen normale tijd. Toekomstige generaties zullen met verbazing kijken naar foto's van mensen met mondkapjes in de Haagse trams. Wetenschappers zullen onderzoeken willen doen naar hoe de Hagenaars de beperkingen beleefd hebben, en hoe hun gedrag gedurende de crisis veranderde.

Het Haags Gemeentearchief is op

zoek naar suggesties voor websites en social mediakanalen, die gearciveerd zouden moeten worden. Maar ook een huisartsenpraktijk die veel gecommuniceerd heeft over de maatregelen, een buurtbewoner die de lege of juist drukke straten heeft vastgelegd, een (bekende) Hagenaar die op een unieke wijze een coronadagboek bijhoudt of een theatergezelschap die een voorstelling voor de thuiszitters gaf. Alles kan interessant zijn, zolang het maar Haags is en bedoeld voor een wat groter publiek.

U kunt uw suggesties sturen naar wouter.brunner@denhaag.nl o.v.v. 'Suggestie Corona archief'.

 Meer informatie?
haagsgemeentearchief.nl

Denk mee over het Junopark

De gemeente en drie ontwikkelaars werken samen om van het Junopark in de Binckhorst een aantrekkelijke plek te maken met woningen, horeca, een school, een kinderdagverblijf en een parkje. Iedereen kan hierover meedenken. Op 6 oktober is er een online bijeenkomst over de plannen.

■ De bijeenkomst begint om 19.30 uur. U krijgt een toelichting op de plannen en kunt vragen stellen en ideeën aandragen. Aanmelden is niet nodig en

meedoen is heel eenvoudig. Ga op dinsdag 6 oktober naar www.junoparkdenhaag.nl om de bijeenkomst te volgen en te reageren. Wilt u liever een persoonlijke toelichting? Kom dan naar het spreekuur. Op de website staat meer informatie over hoe u zich hiervoor kunt aanmelden.

Online peiling
Op www.junoparkdenhaag.nl vindt u van 6 tot 20 oktober ook een online peiling. Hier kunt u uw mening geven over de ontwikkeling van Junopark. U kunt ideeën

aandragen over de voorzieningen in de openbare ruimte zoals de Binckplek en de openbare kade.

De gemeente en de drie ontwikkelaars verzamelen alle ideeën, wensen en aandachtspunten. Ze kunnen deze gebruiken bij de uitwerking van de plannen. Zo wordt het Junopark een gebied dat past bij de Binckhorst en aantrekkelijk is voor bewoners, omwonenden, ondernemers en bezoekers.

 Meer informatie?
junoparkdenhaag.nl

Vuilniszakken tegen meeuwen

■ Wordt bij u het huisvuil nog in vuilniszakken opgehaald? Gebruik de extra stevige gele vuilniszakken die de gemeente gratis aanbiedt. Meeuwen kunnen deze minder makkelijk openpikken. U kunt ze tot en met 30 oktober gratis ophalen bij het stadhuis, stadskantoor Leyweg, stadsdeelkantoren Haagse Hout en Laak en bibliotheken Laakkwartier en Scheveningen.

 Meer informatie?
denhaag.nl/afval

Nieuwe fietsenstalling Noordeinde

Het Noordeinde is een fietsenstalling rijker. De stalling op nummer 87c is voor bezoekers en heeft plek voor 120 fietsen. De stalling is dagelijks open van 7.30 tot 1.30 uur. De eerste dag is de stalling gratis. Met de Bikey van Biesieklette kunt u tijdens openingstijden naar binnen. Er is geen beheerder, er hangen wel bewakingscamera's. Meer informatie op www.denhaagfietst.nl. MARTIJN BEEKMAN

Tozo verlengd met 9 maanden

■ De tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandige ondernemers (ook zzp'ers) met financiële problemen (Tozo) is met 9 maanden verlengd. Tozo 3 gaat in per 1 oktober 2020 en loopt tot en met 30 juni. De voorwaarden zijn veranderd. U moet daarom een nieuwe aanvraag doen. U kunt de inkomensondersteuning vanaf 1 oktober aanvragen bij de gemeente.

 Meer informatie?
denhaag.nl/tozo

Wijkbudget voor Duindorp

■ Bewoners en ondernemers kunnen tot 11 oktober plannen insturen om Duindorp mooier, socialer, sportiever en groener te maken. De gemeente stelt hiervoor een bedrag van 30.000 euro beschikbaar. De gemeente en het Wijkberaad Duindorp kijken welke plannen haalbaar zijn. De bewoners van Duindorp verdelen het bedrag over de haalbare plannen.

 Meer informatie?
duindorpbegroot.nl

Energie uit de Wijk Challenge Bewoners Ypenburg ontdekken voordelen van betere ventilatie

Einde 'hyperventilatie' in Ypenburg

Ventileren moet. Maar pas op voor over-ventilatie. Het zorgt voor warmteverlies, hogere CO₂-uitstoot en extra kosten. Dat kan slimmer, zeggen bewoners in Ypenburg. 'Ventileren is de blinde vlek bij het verduurzamen van woningen.'

Een kastje van 30 bij 30 centimeter. Weggestopt op zolder. Het doet wat het moet doen: lucht afzuigen. Een simpel systeem met drie standen: laag, midden en hoog. Wat is daar mis mee? Veel, volgens Erik Carton en Wouter Hoogenraad. Betere mechanische ventilatie zou weleens voor verrassend veel energiebesparing kunnen zorgen.

Erik (in zijn werkzame leven onderzoeker bij TNO) legt uit: 'We hebben hier in de wijk een warmtenet. Ik krijg jaarlijks een eindafrekening van Eneco voor de geleverde warmte. Dat is een flink bedrag, terwijl dit goed geïsoleerde huizen zijn. Ik vroeg me af waar dan toch al die warmte wegleekt. Is dat via de ramen, het dak of de vloer? Als je er even voor gaat zitten, valt dat goed uit te rekenen.'

Groot warmtelek

En wat bleek? 'De helft van de warmte verdwijnt via de mechanische ventilatie. In de winter verwarm je de lucht in huis en vervolgens blaast de ventilator die warme lucht naar buiten. Via roosters in de ramen haal je koude lucht binnen. De ventilator staat continu aan, dus dat betekent veel warmteverlies. Bovendien zit er in de meeste woningen een installatie die alle ruimtes tegelijk ventileert. Ook als je niet in de slaapkamer bent, wordt daar lucht afgezogen.'

Schrok je van de uitkomst? 'Nee, dit is juist top. We kunnen nu door ons op het grootste warmtelek te concentreren een

Bewoners Erik Carton (links) en Wouter Hoogenraad (rechts). 'De helft van de warmte verdwijnt via de mechanische ventilatie.'

FLEUR BEEMSTER

Energie uit de wijk Challenge

Er zijn al veel wijken, buurten en straten in Den Haag waar bewoners met elkaar plannen maken om hun eigen omgeving te verduurzamen. Om deze groepen te helpen organiseert de gemeente de Energie uit de Wijk Challenge. In 2019 zijn 11 groepen gekozen tot Haagse Energie Topper. De gemeente begeleidt deze Toppers zodat zij hun plannen nog dit jaar kunnen realiseren. Ook dit jaar is er weer een Challenge. Op 28 oktober zijn de nieuwe Toppers bekend. Wilt u als bewoner of ondernemer bijdragen aan een initiatief? Kijk op duurzamestad.denhaag.nl/energieuitdewijk.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/energieuitdewijk

grote slag maken. Feitelijk hoeft u alleen een kastje te vervangen. Stel dat ventilator, dak, vloer, muren en ramen allemaal voor 20 procent warmteverlies verantwoordelijk waren, dan was het veel lastiger. Waar begin je dan?'

De Energie uit de Wijk Challenge biedt de kans om dit type plannen uit te werken en vooral uit te voeren. In 2019 vroeg de gemeente voor het eerst Hagenaars met eigen plannen te komen voor energiebesparing of opwekking. Bij de elf bekroonde inzendingen zat ook Eriks plan om aan de slag te gaan met energiezuiniger ventileren. Wouter is een van de twintig bewoners die hun woning beschikbaar hebben gesteld voor het onderzoek. 'Bij mij is het ventilatiekastje inmiddels vervangen. In zeventien woningen worden nieuwe systemen geplaatst, van eenvoudig tot meer geavanceerde modellen. Ze gebruiken sowieso al flink minder

stroom. Verder ventileren ze alleen als het nodig is en vaak ook alleen de ruimtes waar het nodig is. In drie woningen verandert niets, zodat we straks de oude en nieuwe situaties kunnen vergelijken.'

In alle twintig woningen zijn sensoren geplaatst die continu temperatuur, luchtkwaliteit, vochtigheid, elektraverbruik en warmtevraag meten en doorgeven aan een database in de cloud. De Haagse Hogeschool gaat de enorme berg aan data analyseren. Wouter: 'We hopen over ruim een jaar een advies te kunnen geven over welke systemen het beste presteren. Dat wil zeggen: goede ventilatie met beperkt warmteverlies en een laag stroomverbruik.'

 Meer informatie?
duurzamestaden.nl

Een langere versie van dit artikel staat op de website: www.duurzamestad.denhaag.nl.

Comfortabel huis? Ik isoleer

Met een goed geïsoleerd huis verbruikt u minder energie en woont u comfortabeler. In de winter blijft uw huis warm en in de zomer is het juist koeler. U kunt subsidie krijgen voor het isoleren van uw dak of vloer. In oktober organiseert Hou van je Huis een webinar met handige tips. Doe de isolatiecheck op de website.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl
(070) 353 99 31 of (070) 353 32 81

Haagse ondernemer? Ontdek zonne-energie op uw dak!

Met zonnepanelen op uw bedrijfsdak kunt u energie opwekken en kosten besparen. Eind november kunt u weer SDE++ subsidie aanvragen. SolarCity Den Haag biedt u een gratis online dakscan aan en geeft persoonlijk advies met een quickscan of haalbaarheidsonderzoek. Voor de eerste 50 quickscans of haalbaarheidsonderzoeken vergoedt de gemeente de helft van de kosten. Kijk voor meer informatie op solarcitydenhaag.nl.

FLEUR BEEMSTER

Hou van je Huis-punten Denneweg en Escamplaan zijn open op afspraak

Het Hou van je Huis-punt aan de Escamplaan en de nieuwe locatie aan de Denneweg zijn weer open. Omdat er maar een beperkt aantal mensen aanwezig kan zijn, moet u vooraf een afspraak maken.

Nieuwe locatie Denneweg Denneweg 62a is de nieuwe locatie van Hou van je Huis en de VvE-balie in het centrum, na het sluiten van de vestiging aan de Fluwelen Burgwal. U bent er van harte welkom met vragen over het

verduurzamen van uw woning of VvE-zaken.

Langskomen?

De Hou van je Huis-punten zijn open van dinsdag tot en met vrijdag tussen 09.00 tot 17.00 uur. Graag eerst een afspraak maken. Dat kan telefonisch via (070) 353 99 31 of (070) 353 32 81.

 Meer informatie?
denhaag.nl/houvanjehuis

Meer dan ooit zijn ze nu aan huis gebonden. Eerst door ziekte en toen ook nog eens extra door de lockdown. Maar 'down' zijn Jan en Lien zelden. Ze verstaan de kunst om te genieten van wat nog wèl kan.

Ik zei: 'ik kom alleen als Jan ook mee mag'

Ik heb je voor het eerst ontmoet, daar bij de waterkant.' In elk verzorgingshuis waar het Grije Koppen Orkest optreedt, zingen ouderen deze en andere hits uit de jaren vijftig moeiteloos mee. Lien (79) en Jan (88) van Alff treden al jaren op met het orkest. Muziek maken en dansen waren de grote liefhebberijen in hun leven.

Vier jaar geleden gingen ze nog elke week ballroomdansen. Lien zat ook bij de dansgroep The Granny HipHop Crew. Maar sindsdien zien hun dagen er heel anders uit. Jan heeft last gekregen van ernstige jicht. Staan en lopen gaat nauwelijks nog door ontstekingen in de gewrichten. Alles gaat traag, zegt hij. 'Ik ben 's ochtends twee uur bezig met opstaan, douchen en aankleden.' Dansen is definitief verleden tijd. Maar het Grije Koppen Orkest blijven ze trouw. 'Als dat ook nog wegvalt, hebben we helemaal niets meer.'

Blijmaker

Ze hebben elkaar voor het eerst ontmoet - niet bij de waterkant, maar bij wijkcentrum De Henneberg in Loosduinen. Jan was er voorzitter en Lien gastvrouw bij tal van activiteiten. Vrijwilligerswerk is dan ook naast muziek en dans de derde passie in hun leven. Op veel fronten waren ze actief. Zo bezocht Lien als 'blijmaker' van stichting Steun en Toeverlaat zieke en eenzame Hagenaars.

Nu zijn ze vooral elkaars steun en

Week van de Mantelzorg

Op 10 november is het Landelijke Dag van de Mantelzorg. In Den Haag is het van 9 tot 16 november de Week van de Mantelzorg. Partijen in de stad zijn nu bezig een mooi programma samen te stellen. Dit programma komt uitgebreid aan bod in de volgende Stadskrant en staat binnenkort ook op www.denhaagmantelzorg.nl

 Meer informatie?
denhaag.nl/mantelzorg

Wilt u ook uw verhaal vertellen?

Bent u Haagse mantelzorg en wilt u ook uw verhaal vertellen? Stuur dan een e-mail naar denhaagmantelzorg@denhaag.nl

Lien: 'Ik heb geen plezier als hij er niet bij is.'

HENRIETTE GUEST

toeverlaat. 'Ik wil Jan niet te vaak alleen laten, daarom doe ik weinig meer buitenshuis. We redden het samen. Op het portiek is een traplift gemaakt en Jan heeft een scootmobiel gekregen via de Wmo. Het heeft heel wat telefoontjes gekost om alles voor elkaar te krijgen. Je wilt niet weten wat er allemaal op je af komt als je partner chronisch ziek wordt.'

'Ik moet het ermee doen,' zegt Jan. 'Mijn benen willen niet meer, maar voor de rest voel ik me goed. Vroeger zag ik weleens mensen in een scootmobiel, maar ik heb nooit gedacht zelf op een dag in zo'n ding rond te rijden. Het kan ons allemaal overkomen. Ik slik medicijnen waardoor de jicht redelijk onder controle is. Het gaat beter dan twee jaar geleden. Ik lag in het ziekenhuis en woog nog maar 70 kilo. Het was bijna einde verhaal, volgens de dokter.'

Sjoelbakken

Hoe lukt het hen toch om zo vrolijk en opgeruimd te blijven? Bijna alles waar ze plezier aan beleefden, is weggefallen. Ze maakten grote reizen. Nu komen ze niet verder dan Zoetermeer,

Rijswijk en Wateringen waar de kinderen wonen. 'We hebben altijd alles aangepakt om het leven leuk te maken. Dat doen we eigenlijk nog steeds,' zegt Lien. 'Ik had het er echt wel moeilijk mee dat het ballroomdansen over was. Maar we zijn toen met vrienden van het dansen sjoelbak-avonden gaan organiseren. Eens per maand hier in huis. Ik bakte een taart of haalde iets lekkers in huis. Ontzettend gezellig. Als iets wegvalt, moet je proberen er iets anders voor in de plaats te doen.'

Een ander voorbeeld. 'Afgelopen zomer toen het zo heet was, hebben we het gezellig gemaakt op ons balkon aan de straatkant. We zaten onder parasols, de kleinzoon kwam spelen en bekenden die langsliepen, maakten een praatje. Toch een beetje vakantie in eigen wijk.'

Waterreus

Hoe is het om na jaren voor anderen te hebben gezorgd nu intensief voor je man te zorgen? Lien speelt de vraag meteen door naar Jan. 'Hoe vind jij dat ik het doe als mantelzorg? Zeg het maar eerlijk. Je zult het ermee moeten doen, want ontslaan kun je me toch niet!'

Zo gaat het de hele tijd. Grappen maken, lachen en relativeren. Lien: 'Natuurlijk zijn er momenten dat ik het niet zie zitten. Maar dat is toch gewoon menselijk.'

'Nu het nog kan, wil ik zoveel mogelijk alles samen doen. Ik werd uitgenodigd voor een avond speciaal voor mantelzorgers van de Mantelkring Loosduinen. Ik zei: Ik kom alleen als Jan ook mee mag. Daar moesten ze even over nadenken, maar toen was het goed. Ik heb geen plezier als hij er niet bij is. Pas nog waren we in Scheveningen bij strandpaviljoen De Waterreus. Als mantelzorgster krijg je van de gemeente een tegoed om aan leuke dingen te besteden. Wij zijn gaan lunchen aan het strand. Grandioos.'

“
Als iets wegvalt,
moet je proberen
er iets anders
voor in de plaats
te doen
”

Van 1 tot en met 8 oktober is het de Nationale Week tegen Eenzaamheid. Sinds corona zijn er in Den Haag al heel veel initiatieven tegen eenzaamheid opgestaan en ook nu is er een prachtig programma. Diverse organisaties in de stad werken hieraan mee. Door corona zijn grote bijeenkomsten helaas niet mogelijk en is er soms zelfs een maximum aan deelnemers. Er is wel een groot aanbod. Er zit vast iets voor u bij. Het meest actuele overzicht staat op www.ehbe.nl.

Donderdag 1 oktober■ **Wandelgroep**

Wandeling in het Zuiderpark als onderdeel van de Nationale Diabetes Challenge.

Tijd: 10.00 tot 10.45 uur

Locatie: Sportcampus Zuiderpark (hoofdentree), Meester P. Droogleevers Fortuynweg 22

Aanmelden: Maarten Boot via maarten.boot@ergocontrol.nl of bel (0)6 13 22 95 66

■ **Wandeling OpenJeHart met Bakkie Aandacht**

Tijd: 10.00 tot 11.00 uur

Locatie: Buurtkamer Spoorwijk, Gouverneurplein 8

Aanmelden: Melvin Kalkman via events@lwpc.nl of (085) 086 26 71

■ **Buurtlunch en gesprek**

Tijd: 12.00 tot 15.30 uur

Locatie: Buurthuis Loosduinsekade, Loosduinsekade 156

Aanmelden: Willem Kuiper via wkuiper@schroeder.nl

■ **Lunch en gesprek**

Tijd: 12.00 tot 14.00 uur

Locatie: Abdijkerk, Willem III Straat 40

Aanmelden: Marianne van Schravendijk via m.vanSchravendijk@stekdenhaag.nl of (070) 318 16 53 (maximaal 10 personen)

Kosten: vrijwillige bijdrage

■ **Wandeling OpenJeHart met Bakkie Aandacht**

Tijd: 13.30 tot 14.30 uur

Locatie: Greens in the Park, Kapelweg 18

Aanmelden: Melvin Kalkman via events@lwpc.nl (085) 086 26 71

■ **Live talkshow**

Live talkshow over de schoonheid en het ongemak van eenzaamheid.

Tijd: 20.00 tot 22.00 uur

Locatie: Theater Branoul, Maliestraat 12

Aanmelden: www.schoolvooreenzijn.nl/agenda (maximaal 10 personen)
Kosten: € 35,- of online € 7,50.

Vrijdag 2 oktober■ **Buurtontbijt en gesprek over eenzaamheid**

Tijd: 10.00 tot 13.00 uur

Locatie: Buurthuis Westduinweg, Westduinweg 196

Aanmelden: Corine Batenburg via cbatenburg@schroeder.nl

■ **Lezing taboe rondom eenzaamheid**

Tijd: 11.00 tot 12.30 uur

Locatie: Wijkcentrum de Henneberg, Tramstraat 15

Aanmelden: r.vanrooden@voorwelzijn.nl of 06 39 81 20 15 (maximaal 10 personen)

■ **Bewegen met beweegcoach en gesprek over vitaliteit**

Tijd: 10.30 tot 12.00 uur

Locatie: HVV Ras, Alberdastraat 15

Aanmelden: info@sportiefplus.nl

■ **Wandeling OpenJeHart met Bakkie Aandacht**

Tijd: 10.30 tot 11.30 uur en 13.00 tot 14.30 uur

Locatie: Landgoed Ockenburgh, Monsterseweg 4

Aanmelden: Melvin Kalkman via events@lwpc.nl of (085) 086 26 71

Zaterdag 3 oktober■ **Wandeling OpenJeHart**

Tijd: 11.00 tot 12.00 uur

Locatie: Restaurant Onder de watertoren, Pompstationweg 353

Aanmelden: Melvin Kalkman via events@lwpc.nl of (085) 086 26 71

Maandag 5 oktober■ **VraagElkaar**

Tijd: 13.45 tot 17.00 uur

Locatie: online

Aanmelden: vraag@vraagelkaar.nl of (088) 787 89 01

Meer informatie: www.vraagelkaar.nl

■ **Wandeling OpenJeHart met Bakkie Aandacht**

Tijd: 14.00 tot 15.00 uur

Locatie: Wijkcentrum Bezuidenhout, Johannes Camphuijsstraat 25

Aanmelden: Melvin Kalkman via events@lwpc.nl of (085) 086 26 71

■ **Workshop wenskaarten maken met dialooggesprek over eenzaamheid**

Tijd: 14.00 tot 17.00 uur

Locatie: Buurthuis Kerketuinenweg, Kerketuinenweg 21

Aanmelden: Petra Engel via pengel@schroeder.nl

Dinsdag 6 oktober■ **Wandeling OpenJeHart**

Tijd: 10.30 tot 11.30 uur

Locatie: Restaurant Pex, Evert Wijtemaweg 5

Aanmelden: Melvin Kalkman via events@lwpc.nl of (085) 086 26 71

■ **Buurtlunch en workshop wenskaarten maken**

Tijd: 12.30 tot 16.30 uur

Locatie: Buurthuis Torenstraat, Torenstraat 2

Aanmelden: Petra Engel via pengel@schroeder.nl

GEMEENTE DEN HAAG

■ **Wandeling OpenJeHart met Bakkie Aandacht**

Tijd: 13.00 tot 14.00 uur

Locatie: Restaurant Parkoers, Marie Heinenweg 3

Aanmelden: Melvin Kalkman via events@lwpc.nl of (085) 086 26 71

■ **Kledingverkoop en inloop voor koffie en thee**

Tijd: 13.00 tot 16.00 uur

Locatie: Leger des Heils De Bron, Pisuissestraat 9

Aanmelden: in de winkel of 06 11 28 50 71 of martine.sloezarw@legerdesheils.nl

Woensdag 7 oktober■ **Wandeling OpenJeHart**

Tijd: 10.00 tot 11.00 uur

Locatie: Wijkcentrum Moerwijk, Aagje Dekenlaan 51

Aanmelden: Melvin Kalkman via events@lwpc.nl of (085) 086 26 71

■ **Kledingverkoop en inloop met koffie en thee**

Tijd: 10.00 tot 16.00 uur

Locatie: Leger des Heils De Bron, Pisuissestraat 9

Aanmelden: in de winkel of 06 11 28 50 71 of martine.sloezarw@legerdesheils.nl

■ **Wandeling OpenJeHart en Bakkie Aandacht**

Tijd: 10.30 tot 11.30 uur

Locatie: Sporthal Piet Vink, Plesmanlaan 217b

Aanmelden: Melvin Kalkman via events@lwpc.nl of (085) 086 26 71

■ **Buurtontbijt met gesprek over eenzaamheid**

Tijd: 10.30 tot 13.30 uur

Locatie: Buurthuis Fahrenheitstraat, Fahrenheitstraat 343

Aanmelden: Willem Kuiper via wkuiper@schroeder.nl

■ **Samen aan de lunch**

Tijd: 12.30 tot 14.00 uur

Locatie: Leger des Heils De Bron, Pisuissestraat 9

Aanmelden: in de winkel of 06 11 28 50 71 of martine.sloezarw@legerdesheils.nl

Kosten: € 1,50

■ **Workshop Niet alleen (8-12 jaar)**

Workshop over thema eenzaamheid. Kinderen maken met onderwerpen uit hun leven én dans, theater en teksten korte spannende acts en spelen het kaartspel toekomstkaarten.

Tijd: 13.30 tot 15.00 uur

Locatie: Wijkcentrum De Geest, Georges Bizetstraat 25,

Aanmelden: Manon van der Pot via m.vanderpot@voorwelzijn.nl of 06 57 39 45 55

■ **Creamiddag**

Tijd: 14.00 tot 16.00 uur

Locatie: Leger des Heils De Bron, Pisuissestraat 9

Aanmelden: in de winkel of 06 11 28 50 71 of martine.sloezarw@legerdesheils.nl

■ **Workshop Niet alleen (12-15 jaar)**

Workshop over thema eenzaamheid. Kinderen maken met onderwerpen uit hun leven én dans, theater en teksten korte spannende acts en spelen het kaartspel toekomstkaarten.

Tijd: 16.00 tot 17.30 uur

Locatie: Het Eiland, Melodiestraat 6

Aanmelden: Manon van der Pot via m.vanderpot@voorwelzijn.nl of 06 57 39 45 55

■ **Jong kookt voor Oud**

Enthousiaste jeugd kookt voor wijkbewoners (55+) een gezond 3-gangen menu in buurtcentrum de Geest. Kosten € 5,-

Tijd: 17.00 tot 19.00 uur

Locatie: wijkcentrum De Geest, George Bizetstraat 25

Aanmelden: tot 12.00 uur op de locatie of via (070) 205 24 70

Kosten: € 5,-

■ **Samen delen**

We delen een drie-gangen-diner en enkele verhalen die hopelijk leiden tot gezellige tafelgesprekken.

Tijd: 17.00 tot 19.30 uur

Locatie: Onze Lieve Vrouw Hemelvaartkerk, Loosduinse Hoofdstraat 6

Aanmelden: mariavaneikenduinen@4pev.nl
Kosten: vrijwillige eigen bijdrage

■ **Wandelgroep**

Wandeling in het Zuiderpark als onderdeel van de Nationale Diabetes Challenge.

Tijd: 18.30 tot 19.30 uur

Locatie: Sportcampus Zuiderpark (hoofdentree), Meester P. Droogleevers Fortuynweg 22

Aanmelden: Maarten Boot via maarten.boot@ergocontrol.nl of 06 13 22 95 66

Donderdag 8 oktober■ **Ontmoet**

Een grote tafel waar u elkaar kunt ontmoeten en met elkaar in gesprek kunt raken.

Tijd: 13.00 tot 15.00 uur

Locatie: Pluk! Den Haag, Loosduinse Hoofdstraat 1184A

■ **Workshop Wenskaarten en dialooggesprek over eenzaamheid**

Tijd: 14.00 tot 17.00 uur

Locatie: Buurthuis Kerketuinen, Kerketuinenweg 21

Aanmelden: Petra Engel via pengel@schroeder.nl

Kunsthof voor kinderen in de herfstvakantie

16 OKT Ook deze herfstvakantie kunnen kinderen van 2 tot en met 12 jaar zich laten betoveren door kunstenaars en theatermakers tijdens Festival De Betovering. Van 16 tot en met 24 oktober zijn er zo'n 500 voorstellingen en workshops op ruim 50 locaties in Den Haag. Kinderen kunnen zichzelf creatief uitleven met onder andere films

maken, muziekinstrumenten uitproberen, schilderen met planten, theater, hiphop of moderne dans. Vanwege corona is het aantal kaartjes beperkter dan normaal. Er zijn geen festivalcentra. Wel is er extra straattheater in de stad.

 [Meer informatie? debetovering.nl](http://debetovering.nl)

De Betovering biedt zo'n 500 voorstellingen en workshops.

JEROEN VANNESTE

Haagse zwem4daagse

19 OKT In de herfstvakantie kan iedereen met minimaal een A-diploma meedoen met de Zwem4daagse. Van 19 tot en met 24 oktober kun je vier dagen lang baantjes zwemmen in de Blinkerd en/of de Waterthor. De tijden verschillen per zwembad. Er zijn verschillende afstanden.

In een bad van 25 meter zwem je 10, 20 of 40 baantjes per dag. Een deelnemerskaart kost €15. Kinderen onder de 16 jaar en 65-plussers betalen €12. Na afloop krijg je een medaille.

 [Meer informatie? denhaag.nl/zwemmen](http://denhaag.nl/zwemmen)

Je kunt meedoen in zwembaden de Blinkerd en de Waterthor.

Fototentoonstelling over 50 jaar demonstreren

Bij ProDemos aan de Hofweg 1H is tot eind 2021 de fototentoonstelling 'Tegen! 50 jaar demonstreren op en rond het Binnenhof' te zien. De tentoonstelling bevat iconische foto's van demonstraties op en rond het Binnenhof. Van recente protesten van boeren en klimaatjongeren via kruisraketten,

abortus en onafhankelijkheid van Suriname tot het behoud van Radio Veronica begin jaren 70. De tentoonstelling brengt de kracht van demonstreren naar voren maar zet ook aan tot nadenken.

 [Meer informatie? prodemos.nl/tegen](http://prodemos.nl/tegen)

Het Kinderboekenfestijn is de feestelijke afsluiting van de Kinderboekenweek.

Kinderboekenfestijn in de Centrale Bibliotheek

11 OKT Het Kinderboekenfestijn in de Centrale Bibliotheek is de feestelijke afsluiting van de jaarlijkse Kinderboekenweek. Op zondag 11 oktober kunnen kinderen van 4 tot en met 12 jaar en hun ouders hier kinderboekenschrijvers en illustratoren ontmoeten. Ook zijn er theatervoorstellingen en workshops. Uiteraard is het evenement coronaproof. Daarom moet je je van tevoren aanmelden voor een van de drie tijdsloten: 11.00 tot 13.00 uur, 13.00 tot 15.00 uur of 15.00 tot 17.00 uur. Aan het einde van ieder tijdslot is er een korte geschiedenisquiz met leuke prijsjes.

De Kinderboekenweek duurt dit jaar van 30 september tot en met 11 oktober. Ook in de wijkbibliotheken zijn tijdens de kinderboekenweek activiteiten. Dit jaar staat de Kinderboekenweek in het teken van geschiedenis. De activiteiten sluiten daarbij aan. Op het programma staan tijdreizen, voorstellingen, workshops, een kinderboekenbal en een sticker-speurtocht. Voor de meeste activiteiten moet je je vooraf aanmelden.

 [Meer informatie? kinderbokfestijn.nl](http://kinderboekenfestijn.nl)
bibliotheekdenhaag.nl

Herdenkingsbijeenkomst

25 OKT De jaarlijkse gedenkdag voor nabestaanden op Begraafplaats Westduin heeft dit jaar vanwege corona een andere opzet. Zondag 25 oktober is er van 16.00 tot 17.00 uur een herdenkingsbijeenkomst vanaf de begraafplaats. Nabestaanden die het afgelopen jaar iemand

begraven hebben krijgen hierover bericht. Maximaal 30 mensen kunnen aanwezig zijn. Anderen kunnen de bijeenkomst vanuit huis online volgen via de link op de website.

 [Meer informatie? denhaag.nl/begraafplaatsen](http://denhaag.nl/begraafplaatsen)

Protest van de Kabouterbeweging in 1971 tegen de volkstelling.

JOS VAN LEEUWEN

Tentoonstelling 25 jaar stadhuis

Op 8 september 2020 was het precies 25 jaar geleden dat koningin Beatrix het stadhuis aan het Spui officieel opende. Dit zilveren jubileum is aanleiding voor de tentoonstelling 'Stadhuisen van Den Haag - 25 jaar stadhuis aan het Spui'. De tentoonstelling vertelt het verhaal van Haagse stadhuisen en raadzaalen door de eeuwen heen. Vanwege de coronamaatregelen is de tentoonstelling voorlopig alleen online te zien.

 [Meer informatie? haagsgemeentearchief.nl](http://haagsgemeentearchief.nl)

Tentoonstelling Stay Sane, Stay Safe

Tot 15 december is in De Galerij in de tramtunnel de tentoonstelling 'Stay Sane, Stay Safe' te zien. Stay Sane, Stay Safe is een initiatief van het Haagse ontwerp bureau Studio Lennarts en de Bruijn. Tijdens de lockdown riepen ze ontwerpers wereldwijd op posters te maken. De posters worden als gratis download aangeboden. Iedereen die graag zijn medemens en zorgverleners wil steunen kan een poster downloaden, uitprinten en voor het raam hangen. Inmiddels zijn er al meer dan 2100 posters ontworpen voor het project, door ontwerpers uit 86 landen.

 [Meer informatie? haagsgemeentearchief.nl](http://haagsgemeentearchief.nl)

Open ateliers in Den Haag

3 OKT Tijdens het jaarlijkse kunstevenement Open Atelier kunt u kunstenaars in de binnenstad van Den Haag bezoeken in hun eigen atelier. Ruim 49 kunstenaars doen mee in verschillende disciplines zoals beeldhouwen, fotografie/film en schilderen. De ateliers zijn geopend op zaterdag 3 oktober en zondag 4 oktober van 12.00 tot 18.00 uur.

 [Meer informatie? openateliersdenhaag.nl](http://openateliersdenhaag.nl)